

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5 20, pol leta 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštano-branilnični račun št. 841-652. Telefon št. 1157.

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avč., (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnia vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti“.

Narodna delavska organizacija

za Primorsko, Kranjsko, Koroško in Štajersko
priredi
v nedeljo dne 15. septembra
v gledališni dvorani „Narod. doma“
v Trstu
ob 9. uri predpoludne

velik javen :: protestni shod

proti nameri tukajšnje socijalne demokracije, ki hoče uvesti legitimacijske liste (tasere) pri delu ter s tem oskudovati našega slovenskega delavca, osobito okoličana.

Narodni delavci pridite!

VOĐSTVO.

BRZOJAVNE VESTI.

Svobodomislec na grobu Zizkovem.

PRAGA 13. Šestdeset udeležiteljev kongresa svobodomislecev so napravili danes izlet v Tabor, kjer so na spomeniku Zizkovem položili venec z napisom: „Mednarodni kongres svobodomislecev boriteljev za svobodo in vest v 15. stoletju“.

Nizeavstrijski deželni zbor.

DUNAJ 13. Posl. dr. Weisskitchner je odložil svoje mesto kakor člen odseka za volilno reformo.

Posl. Gruber in tov. so interpelirali namestnika, kaj misli vlada ukreniti, da se vendar enkrat na energični način omeji občna nadloga, ki jo povzročajo avtomobilisti.

Posl. Bächle in tov. so interpelirali namestnika, hoče li odrediti potrebno, da se v javnih knjižnicah desinficirajo knjige. Ko je bilo vsprejeto še več predlogov lokalne narave, je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

Isterski deželni zbor sklican.

DUNAJ 13. C. kr. kor. biro je zvedel, da bo jutri objavljen cesarski patent, s katerim se isterski deželni zbor sklicuje na 19. t. m. v Koper.

Minister baron Ahrenthal.

DUNAJ 13. Minister za unanje stvari, baron Ahrenthal se je danes popoldne podal za nekoliko dni na Semering.

Nagodbena pogajanja.

DUNAJ 13. Danes so se nadaljevala nagodbena pogajanja. Politični krogi sodijo zelo optimistično o položaju. Govori se, da bodo jutri pogajanja prekinjena in da zopet prično dne 25. t. m. v Budimpešti.

Koze.

DUNAJ 23. Danes so bili prijavljeni trije novi slučajji, in sicer iz III., X. in V. okraja.

Sestanek deželnih odborov od- godjen.

GRADEC 13. „Grazer Tagespost“ poroča, da je sestanek vseh avstrijskih deželnih odborov, ki je bil napovedan za 30. t. m. na Dunaju v svrhu, da razpravljajo o sanaciji deželnih financ, na zahtevo nekaterih deželno-zbornih odborov odložen do zaključka deželnih zasedanj.

Mirovni kongres v Monakovem.

MONAKOVO 13. Na današnji seji mednarodnega mirovnega kongresa je bila preči-

tana brzjojavka državnega tajnika papeževga, ki pravi, da se papež vrlo zanima za prizadevanje kongresa ter mu želi vspeha.

Nevihte na Francoskem.

PARIZ 13. Včeraj so bile v mnogih krajih na Francoskem silne nevihte. Pri Remiremontu je strela ubila nekega mladeniča, pri St. Etiennu pa neko deklico. Pri Bezarsu so ljudje pred nevihto pribežali v neko koč, v katero je udarila strela in ubila dve ženski. Mnogo otrok je bilo smrtno ranjenih. Škoda, provzročena po nevihti, je velikanska.

Spomenik Evgenu Richterju.

BEROLIN 13. Svobodouma stranka v nemškem državnem zboru je sklenila postaviti Evgenu Richterju spomenik iz kamena v Berlinu in v Hagenu (Vestfalska).

Napitnica Picquartova.

ANGOULEME 13. Na banketu prirejenem za časa vojaških vaj je vojni minister Picquart napil zastopnikom vladarjev in inozemskim častnikom. V imenu poslednjih se je zahvalil belgijski general Timeroue, ki je napil Picquartu in Fallieresu ter francoski vojski.

Boj proti Azijatom v Ameriki.

LONDON 13. Iz Vancouvurja poročajo, da nabirajo voditelji protuazijatske agitacije denar, da najmejo vlak do Otave, na katerem hočejo odposlati na mejo 900 Hindov. Zdi se, da župan v Vancouvurju podpira agitatorje. Japonci se oborožujejo. Hočejo organizirati mednarodno protestno demonstracijo proti proganjanju Azijatov. Policija je pa izjavila, da bo vsak shod prepovedala.

LONDON 13. Listi poročajo iz New Yorka, da so bili Japonci in Kitajci, bivajoči v Bellinghamu, pozvani, da nemudoma zapuste mesto. Japonci, ki so se prevideali z orožjem, izjavljajo, da se upro vsakemu poskusu izгона. V mestu Seattle, kjer hočejo nasprotniki Azijatov organizirati veliko mednarodno demonstracijo, so se Japonci in Kitajci oborožili.

Maroko.

PARIZ 13. Iz Casablance poročajo „Petit Parisien“, da je med predvčerajšnji akcijo generala Drude proti Tadertu oddelek stalnega konjstva in pehote od več strani napadel francoski šotor. Napadalcji so bili pa odbiti od čet, ostavih v šotoru.

TANGER 13. (Agence Havas). Razdejanje šotorišča v Tadertu je, kakor se zdi, napravilo v Maroku, izlasti pa med rodovi Šarja velik utis. Neprestano prihajajo poročila, da se na več krajih obali utihotaplja orožje.

Rusija.

Knez Trubecki — upornik.

BEROLIN 13. „Wolffov biro“ poroča iz Petrograda, da je knez Trubecki izdajatelj tehnika „Moskovski“ in voditelj stranke mirnega obnovenja, obtožen radi ščuvanja proti državnim oblastim.

Nezgodna carske jahte „Standart“.

LONDON 13. „Daily Mail“ poroča iz Helsingforsa: Ko je jahta „Standart“ zadela ob skalo, je nastala med carskim spremstvom na ladji silna panika. Car in carica sta bila pa popolnoma mirna. Ladija je s tako silo zadela ob skalo, da se je razbilo celo mnogo porcelana. Ladija je v sprednjem delu močno poškodovana.

BEROLIN 13. „Morningpost“ javlja iz Petrograda, da se vsled nezgode jahte „Stan-

dart“ car takoj vrne v Peterhof. Sprednji del ladije je že poln vode. Car je bil navzoč, ko so poskušali dvigniti ladijo.

BEROLIN 13. Glasom vesti iz Petrograda, je malo upanja, da bi se zamoglo rešiti jahto.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 11. septembra 1907.

Le mesec dni nas ločuje od ponovnega sklicanja skupnega sabora v Budimpešti, a to pomenja, da bomo skozi mesec dni skušali moč hrvatsko-srbske koalicije, tolike v njej sami, kolikor nasproti številnim neprijateljem: saj so tu pravi Madjari, potem madjaroni, pak franko-furtimaši; ali je še ena stranka, o kateri sam Rakodczay pravi, da ne sme še žnjo v javnost, ali tudi ta stranka spada sigurno v vrsto proti koaliciji. Reški „Novi List“ ima torej popolnoma prav, da opozarja, kolike težkoče čakajo koalicijo na jesen. Po nekakem premirju približujemo se zopet dnevom, ko bo vsako hrvatsko srce razburjeno pričakovalo vsako vest, spremljalo vsaki migljaj politikov in se bo treslo radi usode svojega naroda. „Ban“ Rakodczay je nekolikokrat izrecno naglašal, da se era Pejačević-Nikolić ne povrne nikdar več in za nobeno ceno, a to pomenja, da se Hrvatski za nebeuo ceno in nikdar več ne sme dati narodna in parlamentarna vlada! A gotovost, s katero napoveduje tako g. Rakodczay, da so so oni tam „gori“, ki vedrijo in oblače, storili v tem trden sklep. Ako temu stavimo na stran domače strankarske uprav neznošljive odnošaje, potem so vznemirjenje, skrb in vstrepečanje iskrenih rodoljubov povsem umljivi. Svoje nade stavljamo v kompaktnost in sposobnost koalicije in v skozi leto in pol dnij znatno osveščeni in poučeni narod. Narod, ki je okusil svobodo, ki je uvidel, da se tudi ukoreninjeno tiranstvo, kakoršno je bilo Khuenovo, more zrušiti z lastno močjo in zavednostjo — ta narod ne bo več dovoljeval novih tiranij, na tem narodu se ne morejo izvajati nasilni eksperimenti. Res je sicer, da Khuenovo demoralizatorno zastrupljanje naše inteligence in uradništva ni še tako daleč za nami, da bi se ta bolezen dala že sedaj popolnoma izleciti; ali pojavi, kakor so: da Rakodczay ne more najti oddelnih predstojnikov, da nima še stranke, da se tudi najdrznejši bivši madjaroni ne upajo (vsaj javno ne) pridružiti tej karikaturi bana in banstva — nas tolažijo.

Medtem pa se tudi politične razmere v monarhiji obračajo tako, da izgleda kakor da hoče biti nam v prilog. Te jeseni se nadaljujejo namreč nagodbena pogajanja med Avstrijo in Ogrsko, a že sedaj, v začetku, nahajamo dijametralne nazore na obeh straneh. Madjarski ministri so že tako zaposleni s tem, da počasi potiskajo hrvatsko vprašanje v mir in nimajo niti toliko časa, da bi siroto Rakodczaya upotili, da bi mu kaj odobrili ali rešili in se mora praznih rok vračati s svojega antišambriranja. (Sicer pa tudi Rakodczay ni še ponesel v Budimpešto niti enega dovršenega posla. Zato se sami madjarski listi začnajo rogati njemu in madjarski vladi. „U. Ujsag“ ga imenuje celo piskroveza).

Razun Avstrije ima ogrska vlada doma poleg neprijateljskega vedenja narodnosti še socialiste, ki se v zadnji čas posebno zavzemajo in zapričenjajo vedno hujšo borbo za

govorica. Ne uidem Sokolinu... Star sem. Dvakrat sem bežal: enkrat so me vjeli v Blagoveščensku, drugikat v Rusiji — in zopet sem tukaj; usoda je pač tako nemečila, da umrjem tukaj.

„Morda tudi ne,“ ga je bodril Vasilij.

„Ti si še mlad — jaz sem že star in slab. Le poslušaj, kako strašno in kako žalostno buči morje!“

Iz sedme kasarne so povelj doslej v njej nastanjene aretante ven in novodošlece noter, postavivši za začetek stražo pred izhod. Vajeni zastraženja in trdnih okov bi se bili drugače takoj razkropili po otoku, kakor ovce, ki so izpuščene iz hleva.

Tistih, ki so živeli že dalje časa na otoku, niso zapirali; saj je moral vsak tam bivajoči kaznjene, kadar se je seznanil po bliže z razmerami, priti do prepričanja, da je beg z otoka tvegano podjetje, da skoro gotova smrt, in zato so se vdeleževali takih podjetij le povsem odločni značaj, in tudi tedaj še le po daljšem prevdanku. In take zapirati, je brez pomena: saj utečejo vseeno, če ne iz kasarne pa od dela.

„No, Buran, zdaj ugibaj,“ se je obrnil Vasilij tri dni po njihovem prihodu na otok na starca. „Saj si pri nas starosta, ti moraš

uvvedenje splošne in tajne volilne pravice. Njihovi sodrugi v Avstriji jim dajajo mnogo odločnosti. Socijalisti na Ogrskem pak so izredno naklonjeni Hrvatom ter izražajo borbi Hrvatov priznanje in s tem dobivajo ti poslednji v Madjarski ulico, katere ni podcepnjati v borbi.

Moremo torej postaviti neko ravnotežje v političnem položaju Hrvatske, ker bo — kakor sem že rekel v početku — mnogo odvisno od tega, kako se bo držala hrvatsko-srbska koalicija! Dosedaj nimamo podlage za dvome na njenem patriotizmu, njeni sposobnosti in kompaktnosti. S številnimi shodi po vseh krajih Hrvatske je zanesla v narod pravilno in pravo umevanje položaja, in kakor jo je narod povsodi vsprejemal z oduševljenjem in umevanjem, je postala hrvatsko-srbska koalicija še bolj prepričana, da je na pravi poti v svoji taktiki in politiki. Domači strankarski prepri in razmerice so obstajale in bodo menda vedno (če tudi ne v takem razmerju); ali njim nasproti je v koaliciji močan odpor in njihovo delovanje — četudi je škodljivo — ne bo menda usodno.

Dočakati nam je 10. oktobra in potem še le bomo mogli precceniti, v koliko so naša ugibanja opravičena. Do tedaj nastopi menda Rakodczay z vsem svojim programom, z novo stranko, začne kaj delati. Z druge strani bomo videli koalicijo na delu, a slednjic bomo videli tudi, kako so se Madjari odločili vsprejeti Hrvate. Potem bomo mogli jasneje razločevati našo politično bodočnost.

Z našimi notranjimi domačimi strankarskimi razmerami ne bi rad v ta čas nadlegoval spoštovane čitatelje. Frankovci, furtimaši in madjaroni so vam že predobro znani, pak bodite uverjeni, da njihovo „delo“ ni v skladu ni s političnimi razmerami, ni z duhom časa, a niti ne s potrebami narodnimi.

Dogodki na Ogrskem.

Spopad med ljudsko in Košutovo stranko.

Budimpeštanski list „Ujsag“ poroča, da se v krogih Košutove stranke resno premišluje, da bi prišlo z ljudsko stranko do preloma. Košutovci nameravajo, da ne bodo več volili Rakovszkega podpredsednikom državne zbornice. Na to mesto prišel bi potem posl. Bela Barabas. Ako bi ljudska stranka izstopila iz koalicije, bi se koalicija povsem razcepila, ker ne bi stranka neodvisnosti mogla več računati na zvezo z ustavno stranko.

Te informacije utegnejo odgovarjati resnici, kajti glosilo neodvisne stranke „Budapest“ je že pričelo napadati ministra za notranje stvari, grofa Andrássy-ja.

Tretji predsednik v ogrskem državnem zboru.

Iz Budimpešte javljajo, da je verjetno, da bo povodom predstoječega jesenskega zasedanja državne zbornice izvoljen še tretji predsednik. Zato mesto je določen poslanec Barabas. Glasom neke druge verzije se namerava podpredsednika Štefana Rakovszkega (katoliške ljudske stranke) popolnoma bojkotirati, da se tako ljudsko stranko izrine iz koalicije.

Volitev pravoslavne patrijarha.

Iz Budimpešte poročajo, da si srbska radikalna stranka prizadeva, da bi bil upraviteljem patrijarhata imenovan novosadski škof Mitrofan Sević. Vršeški škof Gavo Zmajano-

torej iti naprej in dati potrebne ukaze. Za živež bo pač tudi treba poskrbeti.“

„Kaj naj ugibljem,“ je trudno rekel Buran. „Teško je; moja starost ni več za to. Glej torej sam. Čez kake tri dni nas pošljejo po partijah na delo, in saj smemo tudi tako iz kasarne... A z vrečo te ne pusté ven. Torej le premišluj malo, kako treba začeti.“

„Premišluj ti, preudari ti, Buran; saj ti moraš vedeti bolje.“

A Buran je hodil okoli brezbrizen, čemeran. Z nikomur ni govoril in je samo mrmral nekaj pred-se. Z vsakim dnem je bil stari skitalec, ki ga je v tretje vrglo na ta kraj, videti slabješi.

Med tem je bil pridobil Vasilij še deset fantov za beg, od katerih je bil eden bolj čvrst ko drugi, in priganjal je zdaj Burana, ga izkušal poživiti in ogreti za beg. Včasih se mu je posrečilo; a tudi potem je končal starec vedno s tem, da je povdarjal težavo bega in razna slaba znamenja...

„Ne uidem temu otoku!“ — to so bile vedno besede, s katerimi je izražal stari skitalec svojo brezupnost. V svetlejših trenutkih se je znal vendar še navdušiti ob spominih na svoje prejšnje bege in tedaj je pripovedoval, ležeč na svoji postelji, Vasiliju na večer navadno o legi in potih otoka, po katerih bi morali iti begunci.

(Dalje.)

PODLISTEK. 8

Sokolinec.

Sibirska povest.

Ruski spisal Vladimir Korolenko.

Na noč je zaplula ladja v luko. Bregove otoka je tvorilo črno, mračno, mogočno skalovje. Parnik se je ustavil, straža se je postavila v red, pričeli so spravljati arestante na breg.

Tu in tam se je videlo na bregu iz teme svetlikati medle plamenčke; morje je butalo na prod, z neba so viseli težki oblaki in duše vseh so objemale globoke, težke misli.

„Ta luka,“ je tiho dejal Buran, „se imenuje Dué“. Tukaj bomo prebivali za prvi čas po kasarnah.“

Po reviji v navzočnosti krajevne oblasti so prepejali eno partijo na breg. Po mesece dolgem bivanju na ladji so stopili arestantje prvikat zopet na trdna tla. Ladja, na kateri so bili preživeli toliko časa, se je lahno zibala na valovih in bruhala bele oblake dima, ki so se srepo odražali iz teme noči.

*) Dué = pristanišče na zahodnem bregu Sokolina.

Spredaj so vzplamtele luči; čulo se je glasove.

„Transport arestantov?“

„Da.“

„Sem-le, v sedmo kasarno!“

Arestantje so se bližali ognju. Niso stopali v vojaškem redu, ampak se v neredu porivali naprej in vsi so strmeli nad tem, da jih od strani nihče ni deval v red s puškinnim kopitom.

„Bratje,“ je dejal marsikdo začudeno, „zdi se, da ni nobene straže pri nas.“

„Tiho bodi!“ je čemerno dejal nato Buran. „Čemu potrebuješ tukaj straže? Tudi brez straže tukaj ne boš tekel nikamor. Otok je velik in divji. Povsodi lahko umrješ tukaj gladú. Okrog in okrog otoka je morje — ali ga ne slišiš?“

In zares! vzdignil se je bil veter, leščerbe so brlele v neenaki luči in votlo šumenje morja je bilo slišati od brega sem, kakor rjovenje zverine.

„Ali ga slišiš tuliti?“ se je obrnil Buran k Vasiliju. „To je nesreča in gorje — od vseh strani obdano od vodé“... Tja čez morje moraš brezpogojno, a do broda treba premeriti na otoku še dolgo pot — mimo travnikov in host in vojaških straž!... Meni leži težko na srcu; zlo oznanjajoča je morja

*) Ruski pregovor.

vič ni baje po volji vlade. Radikalci delajo tudi na to, da bi sedanji kongres izvolil patrijarha.

Odkritje spomenika carju-osvoboditelju.

V četrtek so v Sofiji odkrili spomenik carju Aleksandru II. osvoboditelju Bolgarije. Spomenik je izdelal florentinski kipar Zocchi. Slavnosti so prisostvovali veliki knez Vladimir Aleksandrovič s soprogo in sinom velikim knezom Andrejem, knez Ferdinand s svojo rodbino, diplomatični zbor, ruska vojaška deputacija, vse oblastnije sofijske, mnogo družtev, korporacij in odposlanstev z dežele in množica 40.000 ljudi. Slavnost je pričela ob 11. uri dopoldne in je trajala do 1. ure popoldne. Množica je navdušeno pozdravljala ruske goste.

Popoldne je šel sprevid, v katerem je bilo več tisoč oseb z zastavami pred kneževu palačo, kjer so priredili velikemu knezu si jajno manifestacijo. Nato so se manifestantje podali pred ruski konzulat, kjer so ponovili svoje simpatije do Rusije.

Dogodki v Maroku.

Mohamed el Torres o šansah obeh sultanov.

Mohamed el Torres, marokanski minister za vnanje stvari je, kakor javljajo iz Londona, nasproti nekemu časniskemu zastopniku izrazil mnenje, da mora Mulej Hafid, ako si želi podvreči vso deželo, izdati svoj proglas iz svetega mesta Feza. Toda v Fez ne bo mogel dospeti, ker bi moral marsirati preko ozemlja večih najemirskih rodov. V sporu med obema sultanoma izide Abdul Azis, kakor zmagovalc, izlasti še, ker ima na svoji strani evropske države. Edina mirna rešitev vprašanja bi bila, ako bi se oba brata zednili v tem, da se zopet uvedejo dve stolnici, Fez in Marakeš, kakor je bilo to v starih časih.

Dogodki na Ruskem.

Tretja дума.

Vesti iz Rusije, ki so vznemirjale ves svet, so prenehale. Zdi se, kakor da je revolucionarnim elementom nekako pošla sapa. To bi bilo umevno, ker gotovo je, da je bil plamen po velikem delu artifičialen in da mu je netivo prihajalo od zunaj. Po dejstvu, da je navstrel relativen mir sodijo nekateri, da bodo revolucionarni elementi tudi v prihodnji tretji dumi zelo oslabiljeni in da jih morda celo ne bo, pač pa bo zastopana socialna demokracija. V visokih krogih da pričakujejo, da bo tretja дума taka, da bo možno ožnjo vladati.

Izjava ministra Izvolskega.

Z Dunaja poročajo, da je ruski minister za vnanje stvari Izvolski, ki biva sedaj v Karlovih varih, izjavil nekemu časniskemu glade ruske vnanje politike nastopno: Temelj ruski vnanje politiki je sporazum s Francijo, ki pa ne izključuje dobrih odnosov z Nemčijo. Zadnji sestanek carja Nikolaja s cesarjem Viljemom v Svinemünde je uvrstil tradicionalno prijateljstvo med Rusij in Nemčijo. Glede Anglije je minister izjavil, da se nedavno sklenjeni dogovor tiče Tibeta in Afganistana. S tem dogovorom se ne dotikajo interese nobene tretje države. Kar se tiče Japonske, je treba naglašati, da sta si Rusija in Japonska dale besedo, da se v vztočni Aziji ohrani status quo. O maroškem vprašanju je rekel minister, da imajo vevlasti popolno zaupanje do Francije. Sicer pa izda teh dni ruska vlada noto v smislu sklepov algierske konference. Odnosaji Rusije do Avstrije slone na mirzsteškem programu. Sedanji avstro-ogrski minister za vnanje stvari baron Aehrenthal je njegov stari prijatelj, in drago mu je da se je konečno posrečilo, da se to važno macedonsko vprašanje povoljno reši.

Drobne politične vesti.

Kongres čeških pedagogov. Češki listi poročajo, da se bo v bližnjem času vršil v Brnu ali v Pragi kongres čeških pedagogov. Glavni predmet kongresa bo reforma češkega ljudskega šolstva.

Volilna reforma za gališki deželni zbor. Iz Lvova javljajo, da priredi socialistična stranka dne 15. t. m., na predvečer otvoritve gališkega deželnega zbora, demonstracijo po mestnih ulicah volilni reformi v prilog.

Spremembe v bolgarskem ministerstvu. Glasom vesti iz Sofije, je gotovo, da se dogode v Bolgarski tekoni meseca oktobra spremembe v ministerstvu. Ministerskim predsednikom bo imenovan dr. Danev, ki je bil že enkrat na tem mestu. Sedanji minister za vnanje stvari dr. Stančev pojde na Dunaj kakor diplomatični zastopnik, kjer je že bil tamkaj v tem svojstvu, a sedanji diplomatični zastopnik na Dunaju, Sarafov, bo odpoklican.

Saksonski princ Maks o poznanskem nadškofijskem vprašanju. Saksonski princ Maks, o katerem se je nedavno poročalo, da utegne postati poznanski nadškof, je nekemu uredniku lista »Leipziger Abendzeitung« izjavil, da njemu ni ničesar znano o takih načrtih in da se tudi njegova rodbina ne zanima za to.

Dnevne vesti.

Vseh narodnih delavcev dolžnost je, da se udeležijo velikega protestnega shoda, proti nameranim novem načrtu tukajšnje socialne demonstracije, ki ga priredi jutri dne 15. t. m. ob 9.

uri zjutraj v veliki dvorani »Narodnega doma«. Narodna delavska organizacija. Velikanska udeležba narodnih delavci, bodi močen izraz Vašega ogorčenja!

K velikemu jutrajšnjemu protestnemu shodu »N. D. O.«. Iz delavskih krogov smo prejeli: Vsi mi in na prvem mestu naše vodstvo, moramo z vso mogočo energijo nastopiti proti tesseram, ki jih hoče uvesti tukajšnja socialna demokracija. Izkaznice ali kakor jim pravijo Italijani »Tessere«, niso nič drugega, kakor »kartel«, kakoršnjega rabijo danes razni milijonarji v to, da odrajajo naš revni delavski stan! Kedor bi imel izkaznico, bi smel delati, drugače — ne! Sodrugi so izmislili zanje — ako bi jim ratalo, komodno sredstvo za si zagotoviti stalne, nevsahtljive dohodke — toda ta račun jim prekrizamo in z nami vsi svobodnomisleči delavci! In kedo bi bil tako zloben, da bi ne privoščil slehernemu, ki je potreben — košček kruha? Po novem social. demokratičnem »evangelju«, bi moral sleherni revež, ki pride v Trst iskat dela — nesti v ulico Roschetto par kronic, da bi tam vdobil dovoljenje — da sme delati in si zaslužiti košček kruha.

Ako bi se tu pa tam kak naš revež ne dopadel, bi mu tudi odrekli svojo »tessero« in on bi bil na pol pota za nazaj domu — pa bilo tudi da je gladen on in da ima doma kopo gladnih otročičev!

Koliko je našincev, ki prihajajo tu sem le na zimo, ko nimajo doma nujnega dela in koliko je tu rokodelcev, ki, ko nimajo dela pri svoji stroki, primejo za vrečo in druga težka dela, da si le morejo kaj prislužiti. Vsi ti naj bi bili izključeni od vsakega zaslužka! Ali pa naj bi ti reveži plačevali vse leto kronice sodrugom le zato, da bi obdržali »izkaznico«?

Ne! Mi smo bolj liberalni od sodrugov! Mi hočemo, da bodi delo prosto, kakor je bilo do sedaj. Izjema naj bo le ta, da mora prvi delati domačin pod katerim razumemo mi našega državljana in ako bi primanjkovalo domačinov, naj se vsprejme na delo tudi tuje. Tessere pa naj si sodrugi obdrže le zase. Kedor misli drugače, ni prijatelj delavstva, pač pa prijatelj svetlih kronic! Mi narodni delavci ne mislimo kovati kapitalov iz žuljev reveža in ne bomo tudi dopustili, da bi ga koval kedo drugi!

Živelo svobodno delo!!

Naša narodna delavska organizacija ima že ob svojem rojstvu — predno je še prav začela delovati — obilo hudih nasprotnikov. V jedni fronti stoji proti njej Italijani, v drugi socialna demokracija, v tretji pa nekateri gospodje duhovniki. Jeza proti tej novi organizaciji je tu privedla v zavezništvo zares mešan družbo.

Poročajo nam, da neki g. kapelan v okolici hudo agituje proti naši organizaciji. In sicer potom — zensk. Te da nagovarja, naj vplivajo na možke, da ne bodo pristopali k narodni delavski organizaciji, češ, da je protiverška. Mi bi le radi vedeli, na katera dejstva dotični g. kapelan opira to svojo trditev? Je-li zasledil kaj protiverškega v programu organizacije? V statutih? V dosedanjih nastopih? Ali je morda zasledil kake tajne cilje?!

Organizacija res nima boja za vero v svojih statutih, ali njeni ustanovitelji niso imeli in nimajo niti na kraj misli ničesar, kar bi bilo proti veri. To je enostavna obrambena delavska organizacija in nič drugega. Je-li borba za korist delavca, za zboljšanje njegovega materialnega položaja in za njega socialno povzdigo — proti veri.

Naravnost zastrelmi pa smo, doznaviš, da dotični g. kapelan zaključuje svoje delo proti naši organizaciji z apostrofo: Če že hočete naši možje na vsaki način biti organizirani, pa naj ostanejo raje pri socialni demokraciji!! Zastrelmi smo. Dotični gospod je pristaša stranke, ki najbolj povdarja potrebo načelne politike in dan na dan poziva k zvestobi do načela. In kolikor se mi spominjamo niso glasila nobene slovenske stranke toliko pisala proti socialni demokraciji in jo slikala kakor pogubno strujo, ki se jo mora neizprosno pobijati z narodnega in verskega stališča. Sedaj pa moramo čuti, kak pristaša iste stranke naravnost propagando dela za stranko, ki očitno izpoveduje svoje nasprotstvo proti veri in cerkvi, da bi le odvajal ljudi od narodne organizacije, ki tudi si je nadela kakor nalogo edino borbo za koristi našega delavca v Trstu?! Je-li to politika načel?! In mi se spominjamo dalje, da nas je »Slovenec« nešteto krat — kadar koli je čutil potrebo obsojati »tržaško politiko« — obsojal z očitani, da puščamo delavstvo uhajati k socialni demokraciji! Sedaj pa, ko so naši narodni delavci zasnovali nadobudno organizacijo, ki ima biti jez proti dotoku k socialni demokraciji iz vrst narodnega delavstva, sedaj se to organizacijo napada in se naravnost podi našega delavca v socialno demokracijo!! Je-li to politika načel? Ali nič ne slutijo ti gospodje, da se — sojeno se stališča njihove strani — naravnost igrajo z ognjem?!

Kaj je postal dr. Venezian? Prejeli smo: Povodom zadnjih demonstracij proti slovenskemu delavstvu v Trstu je laška kamora zaguala po svojih listih (katerim je sekundiral tudi organ soc. demokratov) tak krik da je odmevalo še onkraj avstrijskih mej. Ker je bilo pri tem še najhujše napa-

deno redarstvo, češ, da se je vedlo enostranski, je isto sestavilo obširen protokol o razupitih nemirih, in je poslalo istega v pregled slavnemu magistratu, predno ga pošlje ministru. Ta pa ni verjel in ni zaupal izpovedbam dotičnih redarjev, zato je prišel sam dokt. Venezian na policijo, kjer je, v nasloju sede, sam poslušal še enkrat izpoved dotičnih redarjev. — Policijski uradniki in stražarji so se zauzeli na tej Venezianovi predrznosti in vprašujejo: od kdaj je postal Venezian nadravnateljem teržaške policije. Sapienti sat.

Vedno komedijasa. V včerajšnjem izdanju smo vmenili na kratko, da je predvčerajšnjim popoldne svirala na Velikem trgu japonska godba. Ljudij se je nabralo na tisoče. Saj je znana radovednost naših ljubih Tržačanov in pa njihovo nagnenje na hrupne nastope brez ozira na povod ali vzrok. Te dni so bili enkrat Japonci junaki dneva. In ker jim je japonska godba napravila uslugo, da je zasvirala tudi »himno sv. Justa«, so izvestni elementi kar ponoreli od navdušenja in včerajšnji »Piccolo« se povspenja do hiperbole, da so Japonci poklonili »un regalo gentile« vsemu mestu! Potem pa pripoveduje s smešno vneto, kako je občinstvo na Velikem trgu aplavdiralo japonskim godcem, kako jim je prirejalo ovacije, kako so se drli za njimi do obali in jim — kričali pod nos. Le čudimo se, da ni »Piccolo« še dostavil, da so se od teh — harlekinad tresle vse šipe v Petrogradu.

Kaj se hoče, taki so! V krvi jim je, da morajo biti povsodi smešni komedijasi!

Kako mi in kako Italijani! — Šolsko vprašanje pri sv. Mariji Magdaleni. — (Konec.) — Zašel sem in zabeležil, kar nisem s početka niti nameraval. Opozimati sem hotel le neke napake glede šole. Kakor povedano, magistrat najbrže ugodi onim magdalenskim in svetoanskim poitalijančenim Slovcem ter jim odpre šolo v poslopju Via dell' Istria. — Zakaj pa je ne dobe zavedni Magdalenci, ki prosijo šolo že nekaj let? Zakaj? Evo odgovora!

Pred leti je že bila komisija z nekim šolskim voditeljem na licu mesta in magistrat je bil voljan sezidati potrebno šolo pod pogojem, da bo gojila tudi poseben italij. oddelek, kakor v Škednju. Na to se je — baje deputacija prosilcev uprla temu odloku in tako je šola izostala.

Lepo je bilo to odločno in energično ravnanje Magdalencanov, ali v njih lastno škodo. Bolje bi bili ravnali, ko bi si dovolili sezidati pri Sv. Ani slovensko-italijansko šolo in šele potem ravnali oprežno pri svojih zanikernih tovariših, da bi napolnili le slovenski oddelek. Saj, da se množe italijanski oddelki, so krivi stariši sami in vodje dotične šole, ki jih navaja k temu na vpisovanju. Dovolj jasn primer imamo, ako se ozremo na Škedenj.

Kakor se širi z nevidno silo strup po zdravem telesu, tako se razteza italijanizem po slovenskem Škednju. A to je provzročila vse le tista šiba božja v osebi bivšega šolskega vodje, ki se je lani preselil iz te vasi. Škedenci pač ne zavidajo Rojančanov zaradi njihovega šolskega voditelja. Za vseh dvajset let, ki jih je preživel v Škednju, si ni priboril k slovesu niti ene prirčne solze.

Pred kakimi dvajsetimi leti je bil v Škednju le en italijanski razred za vse škedenske italijančke. Danes je nameščenih na škedenski univerzi 7 italijanskih učnih moči in 2 nemški.

Vseh skupaj je v Škednju z otroškima vrtcema 20 učiteljskih moči. Res je sicer, da je v malo letih narasel tudi slovenski oddelek; vendar, če odštejemo od 20 učiteljev 9, ki gojijo tujo narodnost, so se Slovenci v primeri z njimi razvili z bome malo večim številcem.

Kdo je temu kriv? Nihče drugi, nego oni Škedenci in Magdalenci, ki so ubogali omenjenega voditelja in polnili italijanske razrede s svojimi otroci.

Nekateri stariši ne store to toliko iz prezirljivosti do svoje narodnosti, kolikor iz nevednosti. Dogajajo se namreč slučajni, da si stanujeta blizu Italijanašca in Slovenka. Prva nagovarja drugo, naj vpišeta obe svoje stroke v italijanski oddelek, češ se bodo učili doma skupaj in skupaj izdelovali naloge, skupaj zabajali v šolo. Drugi stariši zopet se pomenkujejo s krivimi nazori: Slovensko zna itak že od doma, italijanščino naj se uči. V italijanski ali nemški oddelek ga vpišem; potreboval bo, ko dorase. Izmed teh starišev je največ Kraševcev in Kranjcev, ki so naseljeni po Škednju kakor delavci tukajšnjih tovarov. Mnogi izmed teh hočejo izrediti iz svojih otrok prave Italijane; mnogi pa mislijo: »Naši otroci ne bodo zato Italijani!« Res je: Italijani ne postanejo nikoli pač pa Italijanaši, zagriženci in najhujši nasprotniki svojega roda.

Kajti otroci, ki so si v mladosti součenci, postajajo v kasnejši dobi tovariši in prijatelji. Navzamejo se njih duha in z ljubiznijo do njih lahke govorice se jim približja tudi, njih narodnost. In recimo, da ne padejo nikdar nizko doli do izdajice, vendar ostajajo za vedno mlanci za svoj rod.

Pomislite torej, slovenski stariši: v kakšno šolo vpišete svoje otroke. Vaš otrok se pričui italijanščini tudi v slovenskem oddeleku. Ako le izpolnjuje učenec svoje šolske dolžnosti se v 3 urah v tednu pričui italijanščini ravno toliko, kolikor je potrebuje v kasnejem življenju.

Priučti se gladkemu čitanju, breznapačnemu pisanju in dobri izreki v govoru — ako pazljivo sluša svojega učitelja.

Kako tudi ne, saj se vrši vse le na podlagi materinščine! Osem let je otrok primoran zabajati v šolo; 6 let redno, dve leti po dvakrat v tednu. In vsem tem času naj se otrok ne navadi dovolj italijanščine v slovenskem oddeleku?!

Sicer pa, če to ne zadostje storimo stariši drugače. Pošiljajmo redno vseh prvih 6 let svoje otroke v slovensko šolo, a dve leti, namesto v ponavljalni tečaj; v V. in VI. razred italijanskega oddelka. To smemo uiniti, bi ne bil tak greh, ako smo preje izgojili svoje otroke v narodnem duhu.

Da se italijanski oddelek tako debeli, je še sledeči vzrok: Italijani in Italijanaši se držo vestno 6—8 let svoje domače šole; Slovenci pa jemljejo svoje otroke iz Škednja ter jih vpisujejo pred časom v mesto ali pa v Ciril Metodijevo šolo pri sv. Jakobu. Poslednji le zaradi blažene nemščine. No, vodstvo Ciril Metodijeve šole pri sv. Jakobu ravna pohvalno in ne vsprejema več onih iz Škednja in Sv. Marije Magdalene spodnje, dobro znajoč, da imajo ti otroci često le svoje kaprice, katerim gredo stariši tako radi na roko.

Toliko topleje pa priporočajmo starišem iz Sv. Marije Magdalene zgornje da vpišejo svoje otroke v Ciril Metodijevo šolo namesto v ono, Via dell' Istria, ki je le malo bližje od prve.

Rojaki — stariši! Približal se je čas šolskega vpisovanja. Predvarite temeljito, predno vpišete svojega otroka v italijansko šolo, da se ne boste praskali za ušesom. Ne dajte se preslepti s kako ruto, nogovicam ali predpasnikom, ki vam jih ponuja »Lega nazionale« v drag odkup za duše vaših rodnih otročičev, marveč bodite prepričani, da je vaše dete lepše, ako je zavito v revno oblaticel, ki ste mu ga prislužili vi s trudom svojih rok.

Josip S. Socialni demokratje sklicujejo za jutri ob 10. uri v gledišču »Minerva« javni shod, na katerega vabijo slovenske delavce, ter na teh vabilih (oziroma letakih) povdarjajo njih narodni čut, — ki ga pa že davno več nimajo.

Tisti ljudje, ki so že nešteto krat povdarjali, da jim je narodnost — trebuh, naj nikar ne mislijo, da jim pojde slovenski delavec več na limanice, ker ga od tega zadržujejo dogodki, ki so vsem Slovcem v obče še v živem spominu, a vandalizem, pravi barabski vandalizem, ki so ga uprizorili sinoči z razbijanjem šip »Narodnega doma« in pa hujskanje, pri katerem ne poznajo nobene izbire sredstev, vse to, pak še stotine drugih razlogov ve slovenskega delavca, da nima ničesar več iskati tam pri oni internacionalni družali javnih nasilnikov, ki, kadar ne razbijajo šip v »Narodnem domu«, pa gledajo, da škodujejo našim skupnim narodnim interesom, a najpogledje je to, da se drznejo škodovati slovenskemu delavcu s tem, da ga spode, ali pa skušajo spoditi iz službe, kakor se je to že zgodilo pred par dnevi, a na njih mesto stavijo regnikole iz lačne Italije.

Nič več torej z ono mednarodno družbo izdajalcev, razbijačev in hinavcev, ki nam skušajo s »tessero«, uničiti cele družine, ampak vsi pridite na naš shod, ki se bo vršil uro prej ob 9. uri v »Narodnem domu«, da protestiramo proti njihovem vandalizmu, proti »tesseram« in proti vednemu draženju kruha in drugih živil. Delavec.

Demonstracija proti podraženju kruha, končana z razbijanjem šip in ropanjem. Sinoči mej 6. in 7. uro se je vršil na trgu pred mestno bolnišnico javen protestni shod proti podraženju kruha, ki se ga je udeležilo par tisoč ljudi. Z okna delavskega doma je govoril poslanec Pagnini, ki je razjasnil vzroke podraženja kruha, napadal agrarno politiko in grajal nemarnost občinske uprave v tem vprašanju. Zahteval je, da občina prevzame izgotovljanje kruha, kakor prvi korak za municipalizacijo istega. Sprejeta je bila tozadavna resolucija, ki jo je prečital Chiussi, na kar se je masa napolila preko Corsa na Veliki trg.

Pred borzno palačo in pred magistratom so demonstrantje žvižgali in kričali: »Doli z izsevalci!« — Na velikem trgu sta še govorila poslanec Pittoni in Chiussi in napadala z ostrimi besedami mestno upravo in vlado.

Ko se je množica pomikala proti namestništvni palači je navstala rabuka pred kavarno »Specchi«, in sicer mej demonstranti in mej gosti, ki so sedeli pri mizah pred kavarno. Kmalu so začeli frčati po zraku kozarci, čašice in celo železne stolice. Razbitih je bilo nekoliko marmornatih miznih plošč in več šip. Gostje — mej katerimi je bilo mnogo gospej — so se urno rešili v kavarno, a nekateri so bili tudi ranjeni. Policija je z golimi sabljami razpršila demonstrante in po velikem trudu spraznila veliki trg.

Za tem so se pa zbrala posamična veča ali manja krdela demonstrantov, ki so šli po vsem mestu nadaljevat svoje orgije. Kjer je bila kaka večja šipa, je bila gotovo obsojena k razbitju. Razbili so tako več šip borzne palače, kavarne »Française«, palače »Assicurazioni Generali«, kavarne »Central«, »Secession«, »Moncenisio«, na cerkvi sv. Antona novega, palače Treves in drugod.

Okolu 9. ure in pol je tolpa kakih 100 njih pridrla s trga pred poštno palačo po

ulici Giorgio Galatti. Dirjaje po tej ulici so pa lučali kamenje v okna našega uredništva in pa v šipe kavarne „Balkan“. Razbili so skoraj vse šipe kavarne v ulici Galatti.

Kuharju kavarne je priletel debel kamen preko glave in mu izbil kapo. Le za las nižje da bi bil kamen priletel in kuhar bi najbrže dolgo ne bil več kahal kave. V našem uredništvu smo nabrali precejšen kup kamenja, vendar pa nam niso razbili nobene šipe (ker so bila namreč okna odprta). Ko so pa gostje kavarne prišli na trg, ni bilo že nobene demonstranta več, kajti dirjali so, kakor bi jih burja nosila. Deset minut za tem je pa prišla policija pred kavarno.

V ulici dell'Acquedotto so razbili tudi šipo izloženega okna slaninarja Petra Caragoi-a, a za tem so iz istega okna pograbili in odnesli vse, do zadnje klobasice. — Pri-poveduje se nam, da so nekeje vstavili nekega izvoščeka, ki je peljal nekega gospoda. Gos-poda so prisilili, da je moral izstopiti in iti peš, a kočijo so skoraj popolnoma razdri-li. — Redarju št. 262 je na borznem trgu pri-letel kamen v koleno, mu prebil vrhnje in spodnje hlače in ga znatno ranil.

Slednjič so šli demonstrantje pred „Panifio triestino“ in tudi tam lučali kamenje. No, malo pred polnočjo je ta divjaška demonstracija končala. Demonstrantov je bilo aretovanih kakih 40.

† **Profesor Accurti.** Pri sv. Ivanu je umrl v sredo upokojeni prof. Josip Accurti v starosti 83 let. Bil je dolgo let profesor prirodnoznanstva na tukajšnji državni gimnaziji in potem na akademiji. Pokojnik je bil duhovnik senjske škofije.

Pri srečolovu na narodni slavnosti na Proseku je vlovil uč. Sila srebrno uro katero je koj prodal na javni dražbi za 3 K v prid dijaškega podpornega društva v Trstu. Denar brani upravištvo.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. V službo se sprejmejo: 2 poslovodji, 1 korespondent, 1 kontarist, 10 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke 5 prodajalk, 6 učencev.

Službo iščejo: 3 poslovodje, 3 knjigo-vodje in korespondenti, 2 kontarista, 14 po-močnikov mešane stroke, 6 pomočnikov špe-cerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 14 kon-toristinji, 5 blagajničarki, 8 prodajalk, 1 potnik.

Posredovalnica posreduje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Trgovci jestvin se snidemo v nedeljo ob 3. uri popoldne v prostorih Trg. izobr. društva. Če kdo ni vdobil povabila, naj se amitra povabljenim, ter se vsi vdeležite prav gotovo. Razpravljala se bo edina točka naša „Zadruga“ (konsorcij).

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Resnično izmišljen roparski napad. Edvard Coen, oni Edvard Coen, ki je že ka-kih 70 krat fingiral poskus samomora, oni znani nasilnež, o katerem so morali že vsi listi pisati in so nekteri celo nasvetovali, naj bi se ga trajno zaprlo v norišnico, kjer je tudi bil že nekaj časa, ta Edvard Coen je toraj predsinčojnim prijavil na policiji, da ga je neki človek v ulici dei Carradori napadel in ga hotel oropati. Neki redar je namreč videl Coena z nekim drugim človekom. Naj-prej sta prepevala, a pred protestantovsko cerkvijo sta se sprla in se začela pretepati. Bila sta kmalu na tleh in tedaj je redar pri-stopil. Našel je Coena vrhu svojega tovariša, kterelega je Coen nabijal. Redar jima je velel nehati in oditi vsak svojo pot. Coenov tova-riš, ki je bil manji in mnogo šibkeji od Coe-na, je vstal in odšel, a Coen je ostal pri re-darju, in čez nekaj časa mu je povedal, da ga je bil oni napadel in ga hotel oropati. Re-dar je pa Coena odvedel na policijo, kjer so njegovo prijavo vzeli na zapisnik.

Vzgleden sin. 33 letni brivec Alek-sander T., stanujoči v ulici della Ferriera, je bil predsinčojnim aretovan na zahtevo svoje matere Vincencije, ker je njej in svoji pri-ležnici Rozi Cian grozil z besedami: „Eno ali drugo moram ubiti!“ — Na policiji je pa sam priznal, da je rekel Rozi Cian, da jo vbije, če mu ne bo zvesta, in dostavil je da je to njegov trden sklep. — Aleksander F. je pred več tedni grozil z britvijo tudi zdravniku dru. Steinerju.

Pretep v krčmi. 19 letni kočijaž Ivan K. in 21 letni voznik Alojzij S., prvi stanujo-či v ulici della Scalinata, a drugi v ulici dei Giuliani, sta bila predsinčojnim v neki krčmi na Corsu. Prisedel je k njima še Jurij Kolar. Čez nekaj časa sta se pa Kolar in Ivan K. nekaj sporekla in slednjič je mej njima navstal pretep, ki je končal s tem, da je bil Kolar ranjen na obrazu. Šli so na to vsi trije iz krčme in na ulici je Kolar pozval redarja in dal aretovati Ivana K. A ko je redar prijel Ivana K. je posegel vmes Aloj-zij S. in ga skušal iztrgati iz redarjevih rok, rekši: „Izpustite ga, ker ni storil ničesar!“ Redar je pa aretoval še njega in na policiji so oba pridržali v zaporu.

Smešnica. Iz zapisnikov starega samca: „Ljubezen je električna žarnica, ki razsvetljuje človeško življenje. Zakon je pa človeškemu življe-nju le ponočna leščerba!“

Koledar in vreme. Danes: Povišanje sv. Križa Znanoslav; Rajna. — Jutri: Niceta, mučeni-ca; Tetmil; Petkana — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 26,5° Celzjus. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

„Obrtnijsko društvo“ v Barkovljah slavi v nedeljo, dne 15. t. m. desetletnico odpretja „Narodnega doma“. — Sodeluje pevsko društvo „Adrija“ in tambu-raški zbor. Na programu je petje, tamburanje, srečolov na prekrasne in koristne dobitke; šaljev prizor in igra katero vprizore člani deželnega gledališča ljubljanskega. — Začetek ob 5. uri popoldne.

Darovi.
Za moško podružnico sv. C. in M. je nabral g. Luin v „Trg. izobraž. društvu“ 6 K. Darovali so po 1 K gg Luin, Plesni-čar, Rovtar, Krokcar, N. N., Sirk. Denar hra-ni podruž. tajnik.

V znak protesta, ker „Del. pod. dr.“ ni smelo obdržati svoje slavnosti so podar-ili nadalje m. podr. sv. C. in Metoda: A. Ščuka K 2.— Lonjerka —.60, gosp. „Križ-mančič zbral K 4.90.

Poprej zbranih K 119'90
Danes „ „ 7.50
Skupaj K 133.40

Daljne liste naj rodoljubi prinesejo v uredništvo našega lista.

Vesti iz Goriške.

Iz Nabežine. Kakor že enkrat ome-njeno, vršila se bo v nedeljo 15. t. m. javna tombola. Začetek iste je ob 4 in pol uri pop. Po tomboli bo ples v korist javni ljud-ski knjižnici v Nabežini. Zato vabimo slavno občinstvo na najobilnejšo udeležbo.

Tu bodi pripomnjeno, da je bila ukra-dena te dni pev. društvu 3. serija srečk; zato opozarjamo sl. občinstvo, da so srečke od 1—100, serija št. 3. neveljavne za igranje, zato naj se istih ne kupuje a morebitnega prodajalca naznani naj se pristojni oblasti.

x **Dr. Milan Rojc,** bivši sekcijski na-čelnik hrvatske vlade, ki otvori, kakor se poroča, v Belovaru odvetniško pisarno, je rodom Slovenec iz Cerknoga na Goriškem in najbližji sorodnik cerkljanskega župana Ant. Kosmača ter njegovega političnega nasprotnika Vincenca Rojca. Dr. Milan Rojc je do vršil vse študije v Zagrebu ter je, ako se ne motimo, odprl leta 1898. odvetniško pisarno v Belovaru, ki mu je radi njegove znanosti, odločnega in odprtega postopanja, izvrstno uspevala. Cerkljani smejo biti ponosni, da njihov kraj rvdí take moze kakor so mate-matik Močnik, knez nadškof Sedej; dr. Rojc in še več drugih.

Slovensko gledališče v Gorici. Členi slov. deželnega gledališča v Ljubljani, gostu-jejo zadnji pot v tej sezoni v Gorici dne 21. in 22. t. m. v „Trgovskem domu“. V soboto dne 21. septembra se uprizori „Kovarstvo in ljubezen“, drama, spisal Frid. Schiller; v ne-deljo dne 22. septembra pa burko „Njegova hišna“, (Nelly Rozier), spisala Bilhard in Hennequin. Glede klasične igre „Kovarstvo in ljubezen“ se je o zbiranju repertoira po-sebno oziralo na slov. dijake. Predprodaja vstopnic iz prijaznosti in trgovinah gg. Gabr-ščka in Jeretiča.

Iz Kobarida. Vodne sile. Avto-mobil z italijanskimi trikolorami. Ze pred časom se je govorilo in pisalo, da se misli Sočine vodne moči vporabiti kakor gonilno silo za električne, kovinoznanske na-mene itd. Tega podjetja sta se poprijeli država in neko zasebno društvo „officine elettriche“ iz Trsta. Naj dobi koncesijo za to podjetje država ali zasebna družba, bo moral vsaj en del Soče, v kolikor jo bodo rabili, zapustiti svojo skalovito strugo v svrhu umetne naprave potrebnega vodnega padca. — Kakor je razvidno iz načrtov oboj-nih medsebojnih tekmecev, države in zasebne družbe, bo stala električna centrala na koba-riških zemljiščih, spadajočih k katastralni ob-čini Trnovo. — Začeni od 4. t. m. sta se bavili več dni ob obrežju Soče obojni komi-siji, sestoeji iz inženirjev, zastopnikov države in privatne družbe. — Na napovedani dan so odposlale bližnje občine (da, nekatere celo iz Furlanije) svoje zastopnike na lice mesta

Dalje na četrti strani.

Hranilno in posoj. društvo v Nabežini registrirano zadruga z omejeno zavezo vabi na

izredni občni zbor

ki se bo vršil dne 22. septembra 1907 ob 3. pop. v prostorih občinske pisarne.

- DNEVNI RED:
1. Čitanje revizorjevega poročila zveze in ukrepi istega.
 2. Volitev, odnosno dopolnitev predstojništva.
 3. Razni nasveti in predlogi.
- K obilni udeležbi vabi

Predstojništvo.

Delavci! Podpirajmo Delav. organizacijo!

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.
Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine
v zobarskem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST
ulica della Caserma štov. 13, II. nadst.

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Zesa št. 46
ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

Antonio Postir
Mlekarna Romans v Romansu (Furlanija)
Preskrbljena z najnovejšimi parnimi stroji za filtriranje, pastevriziranje in hlajenje mleka potom nizke temperature in za izdelovanje masla.
Prodajalnica: TRST, ulica Belvedere 24 — GRADEŽ: Obrežje.
Pristno sveže mleko dospe trikrat na dan.
POSTREŽBA NA DOM.

Dalmatia
Prva trgovinska družba
SESLIN & Ci.
TRST — Borzni trg 3 — TRST
Komisije in zastopstva izključno dalmatin-skih izdelkov, kakor: žganje, maraškin, vina (Opollo in proseški način) oljino olje, ma-raške, mandeljni, sardine, sardele, jedila v konservah, hrizantem, med, borovje seme, kože, volna, steklina itd. itd.
Iščejo se zastopniki.

Patrizio Pittaro & Giovanni Bianchi
Avtorizovana delavnica za električno napeljavo
TRST, Largo Santorio Santorio št. 5 v začetku ulice Farneto
Napeljava elektr. zvoncev, brzojavov, telefonov in strelovodov.
Popolne napeljave električne luči.
Motori in električna vetrila. — Postavljanje svetilk itd.
Aparati baterije in potrebščine za električno zdravljenje.
Delo se izvršuje hitro in natančno. — CENE ZMERNE. — CENIKI ZASTONI.

Patentiran divan-postelj MACHNICH
Okrasi radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljajem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.
Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke.
Skladišče najfinejšega in solidnega pohištva v modernem slogu. — Popolne sobe.
Lastna delavnica za vsakovrstno tapecirarsko in olepševalno delo.
ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

PETER VERČON Trst, ulica Chiozza št. 18-14
autoriz. pečarski mojster — TELEFON št. 19-32
NAJVEČJA TOVARNA v TRSTU
štedilnih ognjišč v vseh oblikah in ve-ličinah od navadnih do najbolj kom-pliciranih načrtov.
IN ZALOGA
glinastih peči iz prvih čeških tovarn v vseh veličinah, načrtih in barvah.
z vpostavljanjem v mestu in na deželi po lastnih, zato izurjenih monterjih.
Poklad nje zidov z belimi Email ploščicami za kuhinje, kopalne sobe, kiosete itd.

Materijal za stavbinska dela po jako ugodnih cenah
edino pri **Lodovico Bastiancig**
TRST, ulica Solitario 2 -- Tel. 1654
Skladišče tehničnih potrebščin.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH. **Najvspešnejše sredstvo proti** DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.
revmatizmu in protinu
prirejoma v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Sita Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Jesipa Godina, lekarna „Siti Igea“, Farneto 4.
TEKOČINA GODINA
Steklenica stane K 1-00. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice postil postil. povzročja ali postil anticipatni postiljstvi manja 7 K francoz politaino in svetoj.

HOTEL BALKAN 78 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopalni Počkal & Zogi HOTEL BALKAN

kakor branitelje svojih interesov. — Nekateri občine zahtevajo v odškodnino ogromne svote. — Ali dobi koncesijo za gradnjo država ali zasebna družba, ni še nič gotovega. Na vsak način bi bilo delo prej zgotovljeno, ako pride v roke zasebne družbe, ki oblikuje, da do vrši vse skupaj do konca leta 1908. — Seveda bi bilo za vso soško dolino boljše, ako bi zadobila privatna družba koncesijo, ker bi ta le oddajala svojo električno moč prebivalstvu v povzdigo obrti in industrije, katerih tu pri nas še po vsem manjka. Dočim namerava država uporabljati zadobljeno električno moč kakor genilno silo za črto državne železnice od Trsta do Jesenic.

Minole dni je vozil skozi Kobarid avtomobil, v katerem so držali pasazirji v rokah majhne italijanske zastavice. — Ljudstvo je bilo zopet vse ogorčeno nad toliko držnostjo Italijanov, ki nas želijo na naših slovenskih tleh. — Ako bi se Slovenec v Italiji tako dlešč izpozabil, da bi nosil pri sebi vidne znake svoje narodnosti, ne vem, ali bi prišel z zdravo kožo domov?!

Komaj smo malo zabili oni sladki „windische Bagage“, pa prihaja že zopet zagrizen Lah in nas tako nesramno provocira.

Toda zapomni naj si dotični gospodje in naj bodo natrdnejše prepričani, da ne bomo pri prihodnjem takem poskusu zrlji s samo začudenimi obrazi za njimi, ampak da uporabimo, ako ne pojde drugače, brahijalno moč.

2000-letna kultura!! S tem je bilo italijanstvo rešeno!!

Vesti iz Istre.

Občinske volitve v velikem Lošinjcu. Te dni so se vršile v Velikem Lošinjcu volitve v občinski zastop. V tretjem razredu je zmagala hrvatska stranka z veliko večino. V drugem razredu je dosegla tako častno manjšino, da ni bila gotovo zmagala, da ni italijanska stranka — ki je imela volilni aparat v svojih rokah — prakticirala po tistem znanem Bartolijevem geslu „Osar tutto“ V prvem razredu pa se hrvatska stranka za sedaj ni podala resno v boj. Vendar je dobila 7 glasov, italijanska pa 27. Ako se uvažuje, da je bila doslej ta občina popolnoma v italijanskih rokah, se more hrvatska stranka ponašati, da je dosegla prav lep uspeh, ki vzbuja najboljše nade za bodočnost.

Italijanski občinski uradniki v Istri so ustanovili svoje društvo, ki mu bo sedež v Piranu. Ne treba naglašati, da v tem društvu ne bo mesta za slovenske in hrvatske uradnike.

Pobegi 12. sept. 1907. Naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo vsled nepredvidjenih razlogov prisiljeni slavnost razviti zastave napovedano za dne 22. t. m. prenesti na bodočo spomlad 1908.

Toliko v znanje in ravnanje vsem bratskim društvom, ki so namenili sodelovati na tej slavnosti ter vsem milim rodoljubom ki mislijo iste udeležiti se.

Ze sedaj pa kličemo vsem:
Na veselo svidenje
spomladi 1908!

ODBOR

pevsko-bralnega in godbenega društva „Ilirija“ pri Pobegib.

Rodbina Jenko družbi sv. Cirila in Metodija za Istro. V blag spomin na nepozabnega soproga, očeta in brata g. Slavojca Jenka je rodbina Jenko podarila družbi 200 K, a gospa Sofija Šabec 200 K. Topla zahvala darovateljem! Pokojniku pa, ki je bil eden ustanovnik naši družbi ter člen nje nega nadzornega sveta: večna slava in blag spomin v narodu!

Šole naše šolske družbe. Početkom tega šolskega leta se odprejo štiri nove šole, jedna pa — ona v Puli — se razširi na petrazrednico. Nove šole so: štirirazrednica v Cresu, dvorazrednica v Velikem Lošinjcu in enorazrednice v Ičićih, Banjolah in Gabonjimu. Tako bo imela družba sedaj 23 šol s 40 učiteljskimi silami. To je lep napredek, cela država se svojim šolstvom, ki se bo še razvijala in vsprejemala v svoje okrilje vse neuke in zapuščene, ki jih je tuja zloba ostavila v temi in neznanju; ali trebalo bo za družbo srca in zanimanja, pak pride bolje za našo Istro. Tako bodi!

Vesti iz Kranjske.

Na meščanski šoli v Postojni se prične zaradi legarja šolsko leto šele 1. okt. t. l. Na tem prevažnem in edinem slovenskem zavodu se otvori letos prvi in II. razred.

Finančni ravnatelj za Kranjsko dvorni svetnik Lubec je šel v pokoj ter dobil pri tej priliki veliki križ Leopoldovega reda.

Izredni solnčnici. G. Davorin Vrinšek, trgovec na Rečici pri Bledu, ima na vrtu dve solnčnici, ki sta po 3 m 85 cm visoki. Ena ima cvet, ki meri 40 cm v premeru, druga je pa v cvetju bogata in ima 28 razvitih cvetov.

O pr. št. Pt. IV. 64/95
208/L

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Od strani c. kr. okrajne sodnije za civilne stvari I. odd. v Trstu prodajo se po javni dražbi vsled prošnje gosp. odvetnika dr. Otokar Rybář-a, kakor varuha ml. Antonije Crisanaz in oskrbnika umobolne Julijane vdove Crisanaz spodaj navedene nepremičnine s pripadki vred in sicer:

I. Sv. Mar. Magd. Spodnja:			
Tab. št. 1146	Kat. št. 415	Tab. št. 1149	Kat. št. 415
" " 1150	" " 415	" " 1148	" " 415
" " 1152	" " 417	" " 1153	" " 418
" " 1154	" " 418	" " 1155	" " 419
" " 1156	" " 418	" " 1157	" " 419
" " 1158	" " 421	" " 1160	" " 422
" " 1161	" " 423	" " 1162	" " 423
" " 2363	" " 424	" " 1159	" " 421
" " 1725	" " 416	" " 2150	" " 414

Tab. št. 1164, Kat. št. 425 in 204.

II. V Plavjah:

Vložna št. 33, kat. št. 108, 1166/4, 1166/2, 1166/3, 1166/1, 67/1, 67/2.

III. V Miljah:

Vlož. št. 412, zem. telo 4, kat. št. 82/6, z. t. 4 kat. št. 82/5, z. t. 5, kat. št. 437, z. t. 5 kat. št. 122, z. t. 5, kat. št. 123.

IV. V Dolini.

vlož. št. 165, zem. telo 1

s tem, da se določnje kot manjši ponudek Kron 107-000.

Dražba se obdrži dne 24. septembra 1907 ob 9. in pol uri predpoludne v sobi št. 31 podpisnega sodišča.

Ponudbe pod najmanjši ponudkom se ne sprejmejo.

Upnikom, ki so zavarovani na zemljišču, ostane pridržana njih zastavna pravica brez ozira na dostatnino.

Izkupilo dražbe bo sodno ohranjeno.

Dražbene pogoje je mogoče pregledati v pisarni podpisnega sodišča do dneva naroka, od 9. ure predp. do 1. ure popoludne (soba št. 30.)

V smislu § 278 izvans. post. je lastni cama maloletni Antoniji in umobolni Julijani udovi Crisanaz, zastopanima po odvetniku dr. O. Rybář-u, njunemu varuhu oziroma oskrbniku, pridržan rok 3 dni po dovršenem začasnem domiku, da ga s svojim defektivnim pristopom napravijo definitivnim.

C. kr. okr. sodnija za civ. stvari

oddelek I.

TRST, dne 25. julija 1907.

(L. S.)

Učilišče in vzgojevališče za deklice.

Temeljit pouk po učnem načrtu za osemrazredne ljudske šole na Primorskem. Letna plača 500 kron. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopaljšče. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan. — Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi, glasovir, gošli, citro, petju, v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju.

ŠOLSKE SESTRE — Trst, ulica Pasquale Besenghi 6

The Albolina Company

Prva tovarna luga za žentanje na mrzlo brez priprav in truda

TRST -- ulica Torricelli št. 6 -- TRST

Prodaja po vseh prodajalnicah.

Zovarna daje uzorce na poskušnjo brezplačno.

V pekarni s prodajo sladčie in likerjev

M. Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Korzo) s podružnico v ulici Giuseppe Caprin št. 9 (ex ulica Erta)

najde se veliko izbero sladčie in vsak dan svežih

hlajteničnih biškotov. Prepečenci (biškoti) za ladije, kakor tudi sveži kruh 4-krat na dan.

Velika zaloga tu- inozemskih vin in likerjev. — Telefon 1464.

ARISTIDE GUALCO Trst, ulica S. Servolo 2,

TOVARNA CEVI IN PREŠANIH PLOŠČ.

Ne boji se konkurence.

Restavracija Milano

Ulica Stadion št. 10

danes zvečer ob 7. uri

Veliki koncert dunajskih dam.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; masnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotnik. Plača se takoj.

Dijak dobi sobo, najboljšo hrano, cena zmerna. blizu državnih šol, akademije, Via Lazzaretto 48, IV. nad. 1133

Stenografa zmožnega v slovensčini in laščini sprejme takoj pisarna Dr. J. Abrama in Dr. O. Rybářa. 1132

Gospodična katera deluje že delj časa v trgovini, vešča slovensčine, laščine, nemščine in knjigovodstva, želi premeniti službo. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod št. 13 na Inseratni oddelek Edinosti. 1136

Proda se kojice za I. nemško gimnazijo. — Granduč, ulica Interno del Molino a vento št. 4 1137

Prodajo se dva I. brača. Ulica dell' Industria 525, I. nad. 1118

Išče se trgovski pomočnik. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 1118

Sodi vsake vsebine novi in rabljeni, se prodajajo v ulici Sanità 18. 1126

Trgovskega vajenca sprejme takoj večja trgovina z mešanim blagom na Dolenjskem. Ponudbe pod št. „100“ na „Inseratni oddelek Edinosti“. 1088

V najem se odda stanovanje z vrtom, vodo na lepi poziciji. Pripravno tudi za vrtarja. Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“. 1109

Ljudski ples na planem bo v nedeljo 15. septembra t. l. na travniku gostilne v Dragi blizu železnične postaje. 1130

Prodajo se stavbe ki nosijo 10% dobička. Razpolaga denarja na I. in II. vknjižbo od 4%, do 6% obresti. Menjava ne remičnin z zemljišči in dvorci. — Trst, Korzo 8. 860

Sp. jmem več slikarskih in dva plekar-ka pomočnika. Spreten crkoslikar ima prednost. Oddal bom le zanesljivim pomočnikom stavbe tudi na kontrakt. Ustopta k o j. Naslov: IVAN INOCENTE, sobni in dekoracijski slikar v Postojni. 1129

Strokovnjak v mali živinoreji.

51 let star, oženjen, popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika, absolvent umetno strokovne in trgovske šole itd. išče s prvim januarjem 1908 primerno stalno službo kot upravitelj ali pa knjigovodja na kakem posestvu, oziroma v kakem večjem podjetju. Prevzame pa tudi stalna zasotpnitva z zanesljivih trdk proti stalni mesečni plači in proviziji. Blagohotne ponudbe naj se blagovole poslati pod Upravitelj 13676 — na „Inser. oddelek Edinosti“. (1609

POZOR!

Več vagonov različnega fižola, krompirja in vsakovrstnih jabolk se dobi po primerno nizki ceni pri **FRANU CERAR-ju** razpošiljatelju deželnih pridelkov v Domžalah pri Ljubljani. — Postrežba točna.

Successori Antonio Malusa

CENTRALA: PODRUŽNICA
Ul. Lazzaretto vesohlo 15 Ul. Gelsti 1

Velika skladišča vina

Istrsko in dalmatinsko vino, domače olje, žganje, dezertna vina, šampanjec

Prosto na dom. Skladišča v oddaji.

Usaka ekonomična družina

nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 12

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev. Nepremenjeni tip. — Znamka neprekosljava.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu Trsta in okolice, da sem odprl svojo prodajalnico

klobukov in kap

katero bom prodal po ugodnih cenah. Imel bom v zalogi vedno

dobro in fino blago.

Priporočam se za obilen obisk ter bilježim spoštovanjem

Matej Schmidt

Trst — ulica Barriera vecchia št. 31.

Michele Pernarcich

mizar

Trst - ulica Carradori 15 - Trst

se je preselil s 24. avgustom

v ulico Romagna 16

prtiličje

Via Farneto št. 3

V novi prodajalnici igrač in drobnarij se nahaja vedno

VELIKA IZBERA

glavnikov, torbic, ročnih torbic, raznih lišpov, predmetov za darove, finih dišav po nizki ceni, ter pisarniških predmetov in izbrana zaloga krasnih razglednic

Via Farneto št. 3

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modereci, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogovice, elektroterapevtske priprave, aparati za inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebšnine iz gumija in neprodinoga blaga.

Pekarna in slaščičarna Mikuš

trg S. Francsco d' Assisi št. 7

Prodaja moko I. vrste, slaščice in biškoti najfineje vrste. Trikrat na dan svež kruh.

Zaloga pijač:

finih vin za desert, dalmatinskih in istrskih vin. Pivo v steklenicah.

Cene zmerne. — Razpošiljanje tudi na dom.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel na novo preurejeno

pekarno

ulica Sette Fontane št. 1

v kateri se dobi

svež kruh 3-krat na dan

sladčie in razna vina v buteljkah. Sprejme se domači kruh v pecivo.

Za obilen obisk se priporoča

ANTON PAHOR.

Za vsakovrstne naročbe mineralnih vod, obrnite se na centralno zalogo vseh naravnih mineralnih vod
Angelo Devetak -- Trst
ulica Acquedotto 22. — Tel. 1484